

De niet langer verborgen schatten van de marine

Op 7 juli 2022 opende in het Marinemuseum in Den Helder de tentoonstelling *Verborgen Schatten: het Koninklijke van de Marine*. De tentoonstelling schetst een beeld van de geschiedenis van de Nederlandse marine in vijftig objecten.

Op 8 januari 1488 wordt de basis gelegd voor wat vanaf 7 december 1813 de Koninklijke Nederlandse zeemacht heet en in 1905 de naam Koninklijke Marine krijgt. De marine zet zich met vloot en mariniers wereldwijd in voor de vrede en verleent in Nederland en in het buitenland assistentie bij crisisbe-

heersing, humanitaire hulp en rampen. De Koninklijke Marine is vol trots het oudste onderdeel van de Nederlandse krijgsmacht. Om de rijke geschiedenis van de marine uit te dragen worden door de eeuwen heen objecten verzameld en gebeurtenissen op doek, paneel of papier vastgelegd. Tot 1962 raken die voorwerpen, bij afwezigheid van

een centraal verzamelpunt, over musea, instellingen en marine-gebouwen verspreid. Dat verzamelpunt ontstaat als in augustus 1962 het Marinemuseum in Den Helder wordt opgericht. In het begin telt de collectie 500 objecten, waarna de verzameling doorgroeit tot 40.000. Veel te veel om in vaste presentaties aan het publiek te tonen. Het grootste deel ligt dan ook in depots opgeslagen. *Verborgene Schatten: het Koninklijke van de Marine* onttrekt een deel van die objecten aan de duisternis. Schilderijen, scheepsmodellen, scheeps-sier, onderscheidingen, meubels, wapens, scheepsbel-len, vaandels, sculpturen, zilverwerk en trofeeën krijgen volop de aandacht. De tentoongestelde objecten kleuren de geschiedenis van de Koninklijke Marine vanaf de 17^e eeuw tot op heden in. Deze verborgen schatten maken de marine-geschiedenis voelbaar en illustreren dat de Koninklijke Marine een uniek krijgsbedrijf is.

Mooie voorbeelden zijn het in 1911 door Coen van Oven vervaardigde doek van kapitein-luitenant ter zee Claas Meyboom. Van 1 mei 1895 tot 1899 is Meyboom commandant van het Marine-etablissement op Kattenburg in Amsterdam. Naar aanleiding van zijn overlijden in 1911 geeft de familie opdracht aan Coen van Oven om hun vader en opa op canvas vast te leggen. Het schilderij hangt jarenlang in de Van Gogh kamer op het etablissement. Op de plek waar Meyboom kantoor houdt tijdens zijn plaatsing daar. Het kan niet anders dan dat het doek daar via de familie terecht is gekomen en in dankbaarheid is aanvaard.

*'Verborgene Schatten:
het Koninklijke van de Marine
benadrukt de band tussen de Koninklijke
Marine en het Marinemuseum'*

Een tweede karakteristiek object is het vaandel dat Hermanus Johannes van Grunningen in 1898 maakte. In 1898 werd Wilhelmina Helena Pauline Maria, prinses der Nederlanden, gekroond tot koningin van Nederland. In dat jaar bereikte zij de leeftijd van 18 jaar en aanvaardde op 31 augustus haar opdracht. Na haar inhuldiging in Amsterdam bracht de kersverse koningin een bezoek aan de Koninklijke Marine en de Rijkswerf in Den Helder. Op de werf bezocht zij onder andere de grofsmederij. Speciaal voor deze gelegenheid maakte Van Grunningen een gedecoreerd vaandel met het opschrift 'Marine Werf 1898'. Het vaandel toont objecten waarmee op de werf werd gewerkt. Een hydraulische stansma-chine, smeedgereedschappen, vormen en aambeelden zijn duidelijk te herkennen. Op de staf van het vaandel zijn de beeltenissen van koningin Wilhelmina en koperen gekroonde onklare ankers te onderscheiden. *Verborgene Schatten: het Koninklijke van de Marine* benadrukt de band tussen de Koninklijke Marine en het Marinemu-seum. De marineleiding zal, in samenwerking met de Marineclub, op gezette tijden lunches, diners, recepties en bijeenkomsten in de tentoonstellingszaal organiseren.

Graddy Boven, conservator Marinemuseum

De tentoonstelling is dagelijks te bezoeken van 10.00 tot 17.00. Scan voor meer informatie de QR-code.

